

en film af Merete Borker

Abort

et ensomt valg

Abort - et ensomt valg

Det kan være ensomt at stå i valget mellem abort og barn. Alligevel er det et privilegium at have valget. Dette er filmens udgangspunkt. Den fri abort findes og har sin berettigelse.

Men valget kan være uoverskueligt. Især hvis man er tvivl.

"Hele tiden var jeg i tvivl. Jeg svajede mellem to svære valg. Det var to dårlige løsninger, syntes jeg - der var ingen af dem, jeg havde lyst til, og jeg syntes ikke, det var spor nemt at skulle vælge".

Og især hvis man føler, at det ikke er ens eget valg - at det ikke er det, man inderst inde vil.

"Jeg følte, at manden, min mand, valgte for mig. Og han valgte over min krop, og han valgte over mit sind, og han valgte over, hvad jeg havde af drømme og lyst til, der skulle ske i mit liv. Det syntes jeg var svært".

Det er kvinden og kun kvinden, der skriver under på anmodningen om abort. Ingen kan presse hende til aborten - siger man.

Men de fleste af de kvinder, der er i tvivl, vælger aborten, hvis de svigtes eller presses af kæresten - eller hvis de er bange for ikke at kunne klare omsorgen for barnet af økonomiske og sociale årsager.

Er det at have et valg?

En uventet graviditet fører mange eksistentielle tanker med sig - og mange ukendte følelser. Noget, som kan komme helt bag på én. Man tro-

ede, det var et valg, man skulle tage med sin forstand, og så vil kroppen noget andet. Man bliver forvirret - og valget kan føles tungt.

"Det var en langt sværere beslutning, end jeg havde troet, at få en abort, fordi jeg kunne mærke så meget, jeg var gravid. Jeg kunne bare mærke, at jeg blev så blød... det var virkelig overraskende, hvor tydeligt det var, og min indstilling har ellers altid været, at det var jo bare nogle celler og ikke et liv eller noget, men det føltes bare ikke sådan".

Enhver beslutning betyder at give afkald på andre muligheder. Det, der gør beslutningen abort særligt svær, er, at andre muligheder her betyder et barn - og et liv med et barn.

"Faktisk havde jeg det enormt positivt, før jeg kom ind og fik aborten, fordi man får sådan nogle kvindelige fornemmelser i kroppen... Men bagefter blev jeg meget ked af det, for så gik det op for mig, at der havde været et voksende væsen inde i min mave. Så det var først bagefter, jeg begyndte at græde".

Nogle mener, at abort er et udtryk for uansvarlighed eller letsindighed eller sjusk. Men kun til de har set filmen - håber jeg. Det kræver mod at turde stille sig op mod fordomme og tabuer.

Kvinderne i filmen turde det. Jeg kan ikke takke dem nok for det.

Merete Borker

Af socialrådgiver Hanne Reintoft

Det brændende spørgsmål

Konstatering af en uønsket eller uventet graviditet kan enten komme helt bag på én - eller afslutte en periode af ængstelse og usikkerhed.

Abort Den moderne mand og kvinde - pige og dreng - har i dag mulighed for at vælge, om de vil have barn eller abort. Valg er altid svære - valgperioder er belastende og kan sætte gang i helt andre følelser og tanker, end man havde forestillet sig.

Men det at kunne vælge i sit liv, både for sig selv og et eventuelt kommende barn, er et privilegium, der i tidligere tider er kæmpet hårdt for at nå - med lidelse og sorg til følge.

Man må og skal vedkende sig valget og gøre sig umage for at komme frem til det rigtige resultat.

Når man har sundet sig lidt, kan man blive oversvømmet af utroligt mange, måske ukendte følelser. En blanding af både afsky for og kærlighed til det, der vokser i én. Pludselige og pågående erindringer fra ens egen barndom. Holdninger, man har givet udtryk for over for andre, og som nu pludselig ikke kan bruges på én selv. Man ser både sig selv og partneren i ny kritisk belysning. Man kan føle skam og afmagt, men også vrede. Vrede mod sig selv, mod kæreste eller ven eller over, at præventionen trods omhu svigtede.

Det er vigtigt at vedkende sig sin vrede. Men den skal bruges konstruktivt, så den udløser kræfter og ikke mismod, tab af selvtillid, forvirring og afgivelse af evne til at træffe beslutning.

I en sådan situation har man brug for gode råd. For de fleste mennesker er det naturligt at betro sig til mennesker i ens personlige netværk. Det kan være forældre, venner eller kæreste.

Det er godt og trygt at kunne gennemdrøfte situationen med mennesker, som holder af én, og som man har tillid til. Men ofte vil man opleve, at de reagerer anderledes, end man havde ventet, og at de har nogle meget bombastiske, ja, næsten bedrevidende holdninger til, hvad der er bedst.

Ens forældre bliver bekymrede over, at man ikke får en lys og sorgløs ungdom. De husker selv, hvor stor en omvæltning det første barn var. De ønsker inderligt, at man klarer sig og gennemfører skole, uddannelse, arbejde. De ser bekymret på deres unge datter og søn og mener ofte at vide, hvad der er bedst.

Men valget er dit. Din beslutning og dit ansvar.

Du taler med din kæreste, ven eller bekendt om, hvad der er hændt - lidt ængsteligt måske, for hans holdning betyder meget. Man har haft en nærhed, man har et fælles ansvar og måske - måske ikke - en fælles fremtid. Du mærker, der sker noget i din krop og får, selv om du er stærk, brug for lidt beskyttelse.

Du kan få en reaktion, du bliver ked af. Det behøver ikke at skyldes mangel på hensyn eller følelse, men kan være panik. Også i manden vælter mange følelser op. En ansvarlighed, der måske synes ubærlig, en blanding af stolthed og forlegenhed -

med ængstelige tanker til vennerne, egne forældre, kammerater og kolleger. En abort betyder fravalg. Et barn betyder bindinger, økonomiske forpligtelser. Tøvende skæver han til kvinden og kan blive i tvivl, om det var hende, han ønskede barn med. Forskrækkelsen kan blive så stor, at han låser sig fast i ønsket om abort. Kvinden bliver såret, og konflikten bliver åbenbar.

Hvis det er muligt, er det vigtigt at prøve at forstå hinanden, at bære over med hinandens reaktioner. Det er vigtigt ikke at presse og overtale hinanden. Manden skal ikke true og overfuse, kvinden ikke søge at bestemme med gråd eller appel.

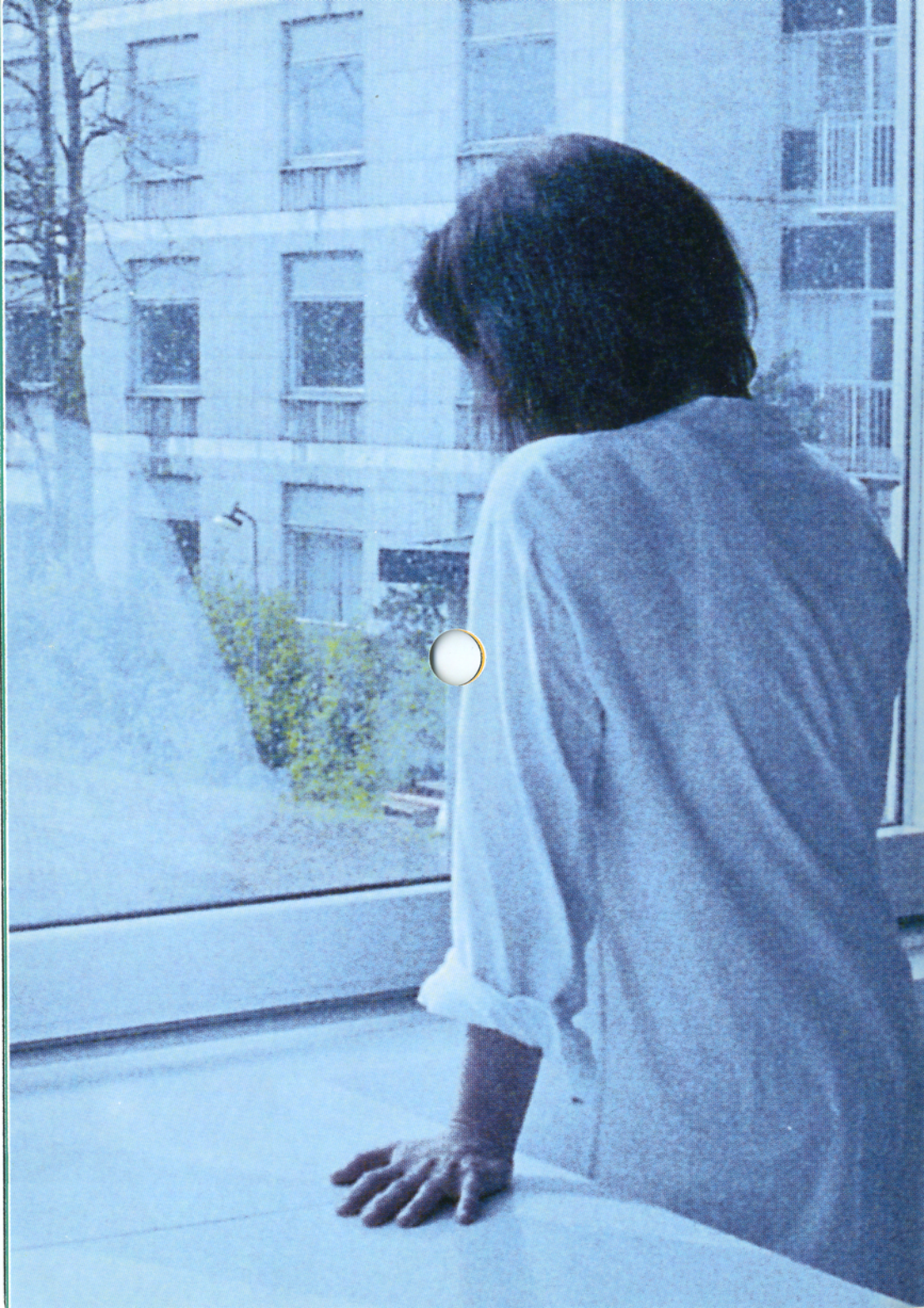
Vælges abort, vil det være godt at kunne støtte hinanden. Skal man have barn sammen, indledes et livslangt fælles forældreskab. Grundlaget for, at dette kan blive positivt og godt - også for barnet - skabes allerede, når I drøfter jeres valg.

Man kan føle sig ængstelig over den megen debat om mænds nedsatte sædkvalitet og mange yngre pars vanskeligheder ved at få børn.

Man kan blive bange for at forspilde sin chance.

I de svære uger, hvor det hele står på, har venner og veninder en masse synspunkter, egne erfaringer og ofte fastlåste meninger.

Kort sagt, du har brug for professionel rådgivning og vejledning.

Den dygtige professionelle vejleder skal kunne den kunst at hjælpe med at sortere problemerne, skitsere deres løsning, realistisk skabe overblik over eksisterende støtteforanstaltninger og først og fremmest få den, der søger råd, til at træffe sin helt egen beslutning. Den er nemlig den eneste, der duer.

Selv om samfundet tidligere tillod sig at herske over kvinders krop, deres tanker og følelser, deres kommende børns skæbne, så havde det dog nogle tilbud - nemlig tilbud om rådgivning og forskellige støtteforanstaltninger, f.eks. uddannelse.

Mange af disse positive særlige støtteforanstaltninger forsvandt samtidig med loven om fri abort af 1973. Derfor kan man føle sig lidt hjælpeløs, når man leder efter sagkyndig og uvildig bistand.

Den praktiserende læge har pligt til at vejlede om abortindgrebets art. Som regel vil lægen gerne drøfte sociale og mere eksistentielle spørgsmål.

Mange læger føler en vis afmagt, fordi de ikke kan pege på konkrete sociale hjælpeforanstaltninger.

I medfør af bistandslovens § 28 har man ret til rådgivning og vejledning på

sit bistandskontor. Det kan være fornuftigt at bestille en samtale her og få klar besked om:

- rejsning af en eventuel fader - skabssag
- pris og ventetid på daginstitution
- regler for bidrag, børnefamilie - ydelse og børnetilskud
- mulighed for tilskud til børneud - styr m.v.
- rådgivning om boligsituation
- samvær og forældremyndighed.

En sådan rådgivning har man ret til at få. Men der kan være for lang ventetid. Dette skal man ikke acceptere, men må meddele ved tidsbestillingen, at det haster på grund af 12 ugers grænsen.

På mange bistandskontorer er der ikke tid til en mere personlig samtale om alle de store følelsesmæssige og eksistentielle problemer, der tumler rundt i ens trætte hoved.

Det er også svært for både læge og sagsbehandler:

- bolig kan ofte kun skaffes i dyrt nybyggeri
- der er ventetid og høje priser på daginstitutioner
- fripladsgrænserne er lave
- der kan ikke ydes særlig støtte til uddannelse, og der er intet for sørgertillæg til SU - kun mulighed for ekstra klip.

Man kan undersøge, om ens faglige organisation har ansat socialrådgiver, eller om der findes en boligrådgiver, hvor man bor.

Men ikke alle kan i det korte tidsrum, der er afsat, få fornøden rådgivning og vejledning.

Dette er alvorligt. Abortmodstandere taler ofte i dystre vendinger om de psykiske skader efter et abortindgreb. For det første tales der om det med en betydelig overdrivelse. For det andet skyldes de psykiske belastninger, der kan konstateres, antagelig netop dette, at man inderst inde føler, at valget var forkert.

Det er utrolig vigtigt at vælge at få en abort eller at føde sit barn i afklaring af, hvad man virkelig inderst inde selv ønsker. Så man kan møde op på hospitalet og få gennemført sit abortindgreb - eller begynde en ny, usikker, men spændende fremtid med et barn. Blot man har valgt med ro i sindet og oprejt pande.

Abort eller svangerskab bør ikke være et ensomt valg.

Efter aborten var det hårdt. Nu tænker jeg ikke så meget på det mere, og det gør ikke ondt i maven mere at tænke på det, men jeg er hysterisk bange for at blive gravid - fordi én gang er det fint at få en abort, fordi det kan svipse for enhver - men jeg vil ikke have det igen, altså det var ikke rart.

De negative meldinger kan indgå som et væsentligt element i valg af abort.

Men man skal stadig ikke lade sig presse. Man skal vælge, hvad man inderst inde selv finder rigtigst.

Der findes forskellige muligheder for at opsøge alternative rådgivninger. Tilbudet er ikke landsdækkende, men der kan peges på Boligfonden for enlige mødre og fædre og Mødrehjælpen af 1983.

Uddrag af nugældende lov om svangerskabsafbrydelse og bemærkninger hertil

Af socialrådgiver Hanne Reintoft

En kvinde, der er bosat her i landet, har ret til at få sit svangerskab afbrudt, hvis indgrebet kan foretages inden udløbet af 12. svangerskabsuge.

Er 12. svangerskabsuge overskredet, kan man søge tilladelse til svangerskabsafbrydelse i det samråd, der er nedsat i hvert amt.

Efter 12. svangerskabsuge kan en kvinde dog uden særlig tilladelse få sit svangerskab afbrudt, hvis der er fare for hendes liv - eller fare for alvorlig forringelse af hendes helbred.

Kvinden skal selv fremsætte anmodning om svangerskabsafbrydelse til læge eller amt.

Lægen skal gøre kvinden opmærksom på, at hun ved henvendelse til socialcenteret eller socialforvaltningen kan blive vejledt om de støttemuligheder, der foreligger, hvis hun ønsker at gennemføre graviditeten.

Lægen skal vejlede kvinden om abortindgrebets beskaffenhed, dets følger og den risiko, der må antages indgrebet er gratis.

Under 18 år

Hvis man er gravid og under 18 år - eller i helt specielle tilfælde er umyndiggjort - skal ens forældre eller værge skriftligt give tilladelse til abortindgrebet.

Nogle unge viger tilbage for at tale med deres forældre. Især unge ugifte indvandrerkvinder kan være meget ængstelige herfor.

Derfor er det vigtigt at vide, at man også uden forældres og værges tilladelse kan få abort.

Man skal tale med sin læge, det behøver man ikke være bange for. Lægen har tavshedspligt - også over for ens forældre.

Herefter skal lægen indstille til samrådet, at der gives tilladelse til abort, selv om forældrenes samtykke ikke foreligger.

Samrådet plejer at give en sådan tilladelse. Man skal blot sørge for at komme i god tid, da samrådsbehandling kan betyde lidt forsinkelse.

Samrådet består af en jurist eller socialrådgiver og 2 læger.

Et samråd består af en jurist eller socialrådgiver og 2 læger. Samrådets afgørelse kan ankes til det ankenævn, der er nedsat af Justitsministeriet.

Hvordan foregår en abort

Af afdelingslæge Katrine Sidenius

Alle aborter i Danmark udføres i det offentlige sygehusvæsen. De fleste steder foregår abortindgrebet ambulant, hvilket betyder, at kvinden møder fastende om morgenen og udskrives igen om eftermiddagen. Det første døgn efter indgrebet bør der være en voksen person i nærheden af kvinden, så hun ikke er alene, hvis der opstår komplikationer. De fleste steder kan man, hvis man ønsker det, blive på hospitalet til dagen efter.

Selve abortindgrebet

Indgrebet foregår oftest under fuld bedøvelse, men kan også foregå under lokalbedøvelse. Ved fuld bedøvelse får man gennem en blodåre i hånden sprøjtet et sovemiddel ind i blodbanen og falder i søvn i løbet af få sekunder.

Når kvinden sover, undersøger lægen livmoderens størrelse og form. Herefter undersøges skeden og livmodermunden. Derpå udvides livmodermunden, og når livmodermunden og dermed åbningen op til livmoderhalsen er stor nok, føres et sug ind i livmoderhulen, og fostret og moderkagevævet suges ud. Herefter gives medicin ind i blodårerne, for at livmoderen kan trække sig sammen. Til sidst sikrer man sig, at livmoderhulen er tom, og lægen undersøger, om livmoderen har trukket sig ordentligt sammen. Hele ind-

grebet varer samlet højst 10 minutter, og kvinden vågner op fra bedøvelsen inden for et kvarter.

Forholdsregler efter abortindgrebet

Det er normalt, at man bløder op til en uge efter abortindgrebet, og ofte kan man være lidt øm i livmoderen den samme dag, som indgrebet er udført. Så længe der er lidt blødning, skal man undgå at føre noget op i skeden, dvs. man skal undgå tamponer, samleje - og karbad.

Langt de fleste kvinder har det fysisk godt få timer efter indgrebet.

Komplikationer

Ca. 5% af kvinderne kan bløde meget efter indgrebet, og det kan skyldes, at der fortsat er graviditetsvæv tilbage i livmoderhulen. Hvis dette er tilfældet, kan det være nødvendigt at foretage en udskrabning.

En anden komplikation i forbindelse med aborten kan være underlivsbetændelse. For at undgå underlivsbetændelse undersøges alle gravide kvinder for klamydia i livmoderhalsen inden indgrebet. Hvis der findes tegn på betændelse, behandler man med antibiotika. I sjældne tilfælde kan der udvikles en mere alvorlig underlivsbetændelse i æggelederne med udflåd, smerter og feber.

For langt de fleste kvinder gælder det, at abortindgrebet ikke betyder noget for deres fremtidige frugtbarhed. Men de kvinder, der får en svær underlivsbetændelse efter aborten, har dog en risiko for, at æggelederne lukker sig til.

Man skal søge hjælp, hvis der kommer smerter, feber og kraftig blødning i dagene efter aborten.

Det, der er så svært i valget mellem abort og barn, det er, at du har så kort tid, og jeg følte, at den tid var så vigtig for mig, fordi - når man skal tage sådan nogle store valg i ens liv - så er det vigtigt, at man får tid og ro, og det har du ikke, når du skal have en abort.

Om aborten - om ensomheden - om manden

Af læge og mandeforsker Henrik Vittrup

Manden og aborten. Hvilket fjernt emne, når en abort nu engang drejer sig om kvinden, hendes krop og hendes liv - og dog. Hvad er mandens rolle i forbindelse med aborten, hvilken betydning har han i livet omkring kvinden og aborten?

I Merete Borkers film "Abort - et ensomt valg" nævner enkelte af kvinderne deres partners holdning som en væsentlig årsag til deres beslutning om abort. Sidestillet hermed vises det svære og pinefulde dilemma, kvinderne lander i omkring beslutningen. Man tænker nærmest ved sig selv: "Hvis nu de fyre bare var søde og rare, eller hvis hun nu havde en anden fyr, så ville hun ikke stå i denne frygtelige situation og være så ked af det". Vi ved fra flere undersøgelser og fra vores hverdag, at kvindens partner og hans holdning og reaktion ofte angives som årsag til beslutningen om abort.

Man kan spørge sig selv, om det er alle de gode og flinke fyre, der lander hos de kvinder, der beholder barnet - og om det er alle de dumme fyre, der ikke lever op til deres ansvar og gør uskyldige kvinder gravide. Denne påstand er der jo nok ingen, der tror på. Til gengæld ved vi, at mange kæresteforhold og familier lider ganske alvorligt i kølvandet på en abort - og desværre ofte i det stille. Aborten og dilemmaets pinsler isoleres og fortrænges. Kvinden alene med sin

sorg, manden alene med sine sår. De frugtbare eftertænkninger ryger ud med skyllevandet.

Hvad er det så, manden repræsenterer i det svære valg, i det svære dilemma? Når graviditeten er et faktum, ser vi - på den ene vægtskål af kvindens dilemma - en fascination af graviditeten, en bekræftelse af sig selv som kvinde og mor, det at kunne skabe liv, en længe kendt viden, men nu en kropslig realitet. På den anden vægtskål havner ofte manden og alt, hvad han repræsenterer. Som en af kvinderne siger: "Jeg ville altid have valgt det barn, uanset hvor

hårdt det ville være økonomisk og socialt". Og ofte lægger manden kun vægt på de økonomiske og sociale perspektiver, når han får at vide, han skal være far. Han har jo ikke en krop til at spejle den magiske selvbekræftelse, en graviditet kan udløse. Hvor kan manden - på et så tidligt tidspunkt af en graviditet - spejle faderskabet, hvis det ikke er i de økonomiske og sociale forhold?

Dilemmaet er ikke nødvendigvis mindre pinagtigt for det par, som vælger at bevare graviditeten, men for dem tipper vægtstangen over på "fortsæt"! - Og de ni måneder hjælper langsomt, men sikkert hen imod en afklaring af de følelsesmæssige, sociale og økonomiske udfordringer.

Men når vægtstangen tipper over på "stop", opstår forvirringen og splittelsen, og parterne indtager hver deres position. Manden kommer ofte her til at stå i en situation som den kolde, ansvarsløse og beregnende. Kvinden føler sig som i en retssal, hvor manden er dommeren, og hendes krop og følelser er forbryderen. Det synes ikke, som om den fri abort har givet os det, den lovede. Vi ser, at kvinderne ofte pines ved beslutningen. Vi ser, at mændene ofte bliver skurkene i den beslutning, der skulle have været et frit valg. Hvor er - knap 25 år efter den fri aborts indførelse - hjælpen til kvinden, der lander midt i splittelsens minefelt? Hvor er hjælpen, så parret kan komme videre uden ar? Hvem vil sikre, at den fri abort virkelig er en **fri** abort og ikke en **ensom** abort?

Da jeg fik at vide, jeg var gravid, blev jeg enormt glad, og det første, jeg havde lyst til, det var selvfølgelig at snakke med min kæreste og fortælle ham det. Og så havde han ikke tid til at snakke med mig og ringede så senere - og idet jeg sagde det til ham, så tøvede jeg allerede, fordi jeg på en eller anden måde blev klar over: "Hov, der er et eller andet her, der ikke er rigtigt", og hans reaktion var så: "Du må få en abort, du kan ikke få et barn nu".

Jeg arbejdede på "Sluk Efter", og så mødte jeg en fyr derinde, og så kom jeg til at være sammen med ham uden kondom, og det gjorde så, at jeg blev gravid, og det var jo ikke så godt... Men det handlede om at lære

lige pludselig: "Jeg er en kvinde, og jeg kan blive gravid", det var ikke gået op for mig, før jeg blev gravid, så derfor tog jeg det ikke så seriøst det der med at bruge kondom og sådan noget.

Prævention - et vanskeligt valg

Af gynækolog Merete Rabøl

Hvorfor skal du sige JA til prævention? Det skal du, fordi det er din krop, du er ansvarlig for, det er din sjæl, du er ansvarlig for, det er din nydelse, du er ansvarlig for. Ingen mennesker er kun fornuftsvæsener, alle har drifter og følelser, så derfor er det vigtigt at have ordnet det fornuftige - nemlig præventionen - inden følelserne tager over.

Når piger begynder at få menstruation, begynder hormoner i hypofyse og æggestokke at fungere. Hormonerne påvirker æggestokkene, så ægløsning finder sted ca. 2 uger før menstruation. Menstruation består af blod fra livmoderhulen, samt afstødt livmoderslimhinde. I de første år kan menstruationen være lidt uregelmæssig, men det er uden betydning. Du kan blive gravid på næsten alle tidspunkter i din cyklus, så det er ikke nok kun at beskytte sig mod graviditet midt i cyklus.

Hvorfor skal du sige JA til P-piller?

P-piller indeholder de to kvindelige hormoner østrogen og gestagen. Disse to hormoner hæmmer dine egne hormoner, så du ikke får ægløsning. Herved forhindres graviditet.

Når du senere ophører med p-piller, kommer din ægløsning i gang igen, og du kan atter blive gravid.

Nogle kvinder føler sig fysisk og psykisk påvirket af p-pillerne de første

måneder, men det er en forbigående tilstand. P-piller styrer dine menstruationer - og menstruationerne bliver ofte svagere og af kortere varighed. P-piller er 99,9% sikre. Du skal have recept på p-piller hos din læge, gynækolog eller præventionsklinik.

Det er selvfølgelig unaturligt at hæmme sin ægløsning, men al prævention går jo mod naturen - er unaturlig.

Du skal sige JA til P-piller :

- hvis du ønsker den sikreste beskyttelse mod graviditet
- hvis du vil have det nemt. Det er nemt at spise en pille hver dag
- hvis du vil regulere dine blødninger
- hvis du vil beskytte dig mod kræft i æggestokke og livmoderhule
- hvis du ikke ønsker anden præventionsform.

Du kan ikke blive gravid i den uge, du hver måned holder pause med p-piller. Du skal ikke holde lange pauser med p-piller.

Hvorfor skal du sige JA til mini-piller?

Mini-piller består af det kvindelige hormon gestagen. Mini-piller gør slimmen i livmoderhalsen sej og uigennemtrængelig for sædceller, hæmmer formentlig transporten af ægget til livmoderhulen og forhindrer hermed graviditet.

Mini-piller skal indtages hver dag på samme tidspunkt, så er sikkerheden størst. Altså ingen månedlige pauser. Mini-piller er 99% sikre. Du skal have recept på mini-piller hos din læge, gynækolog eller præventionsklinik.

Du skal sige JA til mini-piller :

- hvis du ønsker lidt mindre sikkerhed mod graviditet

- hvis du er god til at huske at tage piller på samme tidspunkt hver dag
- hvis du kan holde ud at bløde lidt uregelmæssigt
- hvis du ikke ønsker anden præventionsform.

Hvorfor skal du sige JA til spiral?

Spiral er en 1-2 cm lang T-formet plastdims omviklet med en sølv-kobber tråd. Spiralen lægges ind i livmo-

derhulen og påvirker slimhinden, så et eventuelt befrugtet æg ikke sætter sig fast. Herved undgås graviditet. Spiralen lægges op af din læge, gynækolog eller på præventionsklinik. Spiralen er 98,5% sikker.

Du skal sige JA til spiral :

- hvis du vil have god beskyttelse mod graviditet
- hvis du har været gravid tidligere, så der er lidt bedre plads i livmoderhulen
- hvis du kan acceptere lidt kraftige blødninger
- hvis du ikke ønsker anden præventionsform.

Hvorfor skal du sige JA til pessar?

Pessar er en gummiskål med diameter på ca. 7 cm. Pessaret dækker livmodermunden og hindrer dermed sædcellerne i at komme op i livmoderen. Pessaret skal være påsmurt sæddræbende creme. Pessaret skal sidde i skeden i mindst 6 timer efter samleje. Du skal have taget mål til pessar, så det netop passer til din krop. Du kan få taget mål til pessar hos din egen læge, gynækolog eller på præventionsklinik. Pessaret er 90% sikkert.

Du skal sige JA til pessar :

- hvis du ønsker lidt mindre beskyttelse mod graviditet

- hvis du har styr på dine følelser, så du tænker på pessar, før du tænker på samleje
- hvis du ønsker en præventionsform, der påvirker din krop mindst muligt
- hvis du ikke ønsker anden præventionsform.

Hvorfor skal du sige JA til kondom?

Kondom er en gummihat, der rulles ned over penis inden samleje. Sæden opfanges af kondomet, så sædcellerne ikke kommer ind i skeden og livmoderen med eventuel graviditet til følge. Alle drenge har afgang af en lille mængde sæd i forbindelse med sexuel lyst og ophidselse. Denne sæd indeholder mange sædceller, så det er vigtigt, at kondomet sidder på under hele den seksuelle leg. Kondomet opfanger eventuelle bakterier og virus og beskytter herved mod seksuelt overførte sygdomme. Kondomet er sammen med p-piller den sikreste kombination, hvis du vil beskytte dig mod en uønsket graviditet og mod seksuelt overførte sygdomme, som f.eks. klamydia og AIDS. Kondomet er 90% sikkert.

Du skal sige JA til kondom :

- hvis du ønsker god beskyttelse mod graviditet
- hvis du ønsker at beskytte dig selv eller din kæreste mod seksuelt overførte sygdomme

- hvis du har mange forskellige partnere
- hvis du har brug for prævention her og nu
- hvis du ikke ønsker anden præventionsform.

Hvis det er gået galt

Hvorfor skal du sige JA til fortrydelses-piller?

Fortrydelses-piller består af 2x2 stærke p-piller. Du skal indtage de første to piller senest 72 timer efter ubeskyttet samleje, og 12 timer senere indtager du de sidste 2 piller. Der kan opstå lidt blødning efter indtagelse af pillerne. Hvis din menstruation udebliver, skal du undersøge, om du er gravid. Din læge kan hjælpe dig med det. Din læge har tavshedspligt. Du kan få recept på fortrydelses-piller hos lægevagten, hos din læge, hos gynækolog eller på præventionsklinik.

Du skal sige JA til fortrydelses-piller :

- hvis du var uheldig med kondomet
- det gik i stykker eller faldt af
- hvis du slet ikke brugte prævention.

Ønsker du at vide mere om p-piller og andre former for prævention, kan du bestille følgende brochurer/videoer fremstillet af Wyeth Lederle og Organon A/S

Brochurer: "Kærlighed uden konsekvenser" - en kort præventionsoversigt (Organon)

"P-pillen og dig" - spørgsmål og svar om p-piller (Wyeth Lederle)

"Sex er dejligt - men tænk dig om" - en gennemgang af de forskellige præventionsformer og kønssygdomme (Wyeth Lederle).

Videor: "Kære Trine" (Organon)

"Vær klar over hvad du gør" (Organon).

Brochurer/videoer kan bestilles hos:

Organon AS
Literbuen 9
2740 Skovlunde

Tlf. 42 84 68 00
Fax 42 84 61 81

Wyeth Lederle
Borups Allé 177, E
2400 København NV

Tlf. 38 38 02 05
Fax 38 88 61 56

abort - et ensomt valg

Danmark 1996, 31 min., 16mm farve,
video

Manuskript og instruktion

Merete Borker

Foto

Dan Holmberg, Michael Rosenløv
Jensen

Produceret af

Saga Video og Kortfilm i co-produkti-
on med Statens Filmcentral og
Danmarks Radio

Lyd

Leif Jensen

Klip

Lars Brydesen

Musik

Fuzzy

Tak til

Niklas Borker, Henri Goldstein, Gitte
Melgaard, Anders Pryds, Hanne Rein-
toft, Ellen Ryg, Katrine Sidenius

Video nr.

V61-102

Distribution

Statens Filmcentral

Producent

Finn Aabye

Medvirkende

Jannie Lindgaard, Susanne Skaarup
Nielsen, Camilla Gerhardt, Louise
Lind Rasmussen, Vibeke Gersager,
Siri Heiberg, Maya Muski Bræstrup,
Karin Schwartz, Ulla Højmark Jensen

Med støtte fra

HK, Schering A/S, Organon AS, Wyeth
Lederle, Sundhedsstyrelsen, Dansk
Sygeplejeråd, Snedkermester Sophus
Jacobsen og hustru Astrid Jacobsens
Fond, København Sund By

Producer

Karin Plummer

Tryk

Anton M. Jensen A/S

En særlig tak til

Gangstedfonden

Brochuren

Sponsoreret af
Wyeth Lederle
Organon AS

Graphic Design

Finn Nygaard MDD

Ansvarshavende redaktør

Merete Borker

